

آناطولنی انقلابی

— شامدان ملیہ خاطرانی —

۱۳۳۹ ۱۳۳۵

ایران

انتظامیہ امور

کمر قاری

ایران

سابق قومی ادارہ قومی اخبار

انتظامیہ امور — قومی ادارہ

۱۳۴۰

آناطولی انقلابی

— مجاهدات مایہ خاطرانی —

[۱۳۳۵ — ۱۳۳۹]

یازانہ

اسکیشہر مبعوثی

محمد عارف

(میرآلای)

سابق قول اردو قوماندانلرندن

استانبول — اقدام مطبعہ

۱۳۴۰

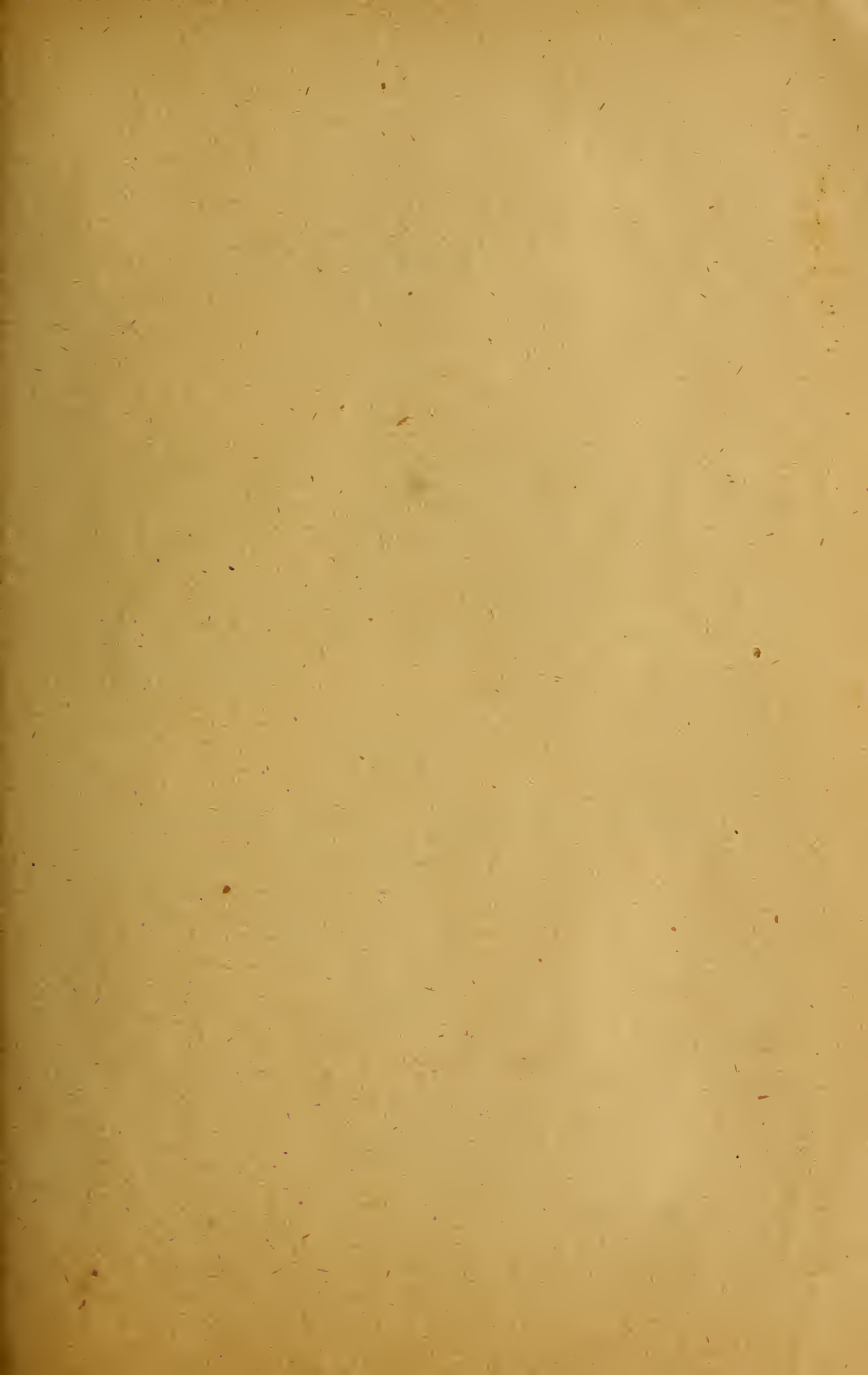
مندرجات

برنجی قسم

باشلانچ . - موندروس متارکسندن صوکرانا طولی . - قیام
ملی واستانبول حکومتی . - ملی جبهه لک صورت تشکلی . - ارضروم
وسیواس قونغرہ لری . - استانبول حادثاتی . - تورکیا بویوک ملت
مجلسی . - داخلی عصیان واختلالر . - ایلک یونان تعرضلری . -
قوای ملیہ وتشکیلات منتظمہ . - قوای سیارہ وکنج اردو . -
برنجی این اوکی ظفری .

ایکینچی قسم

غیرت ملیہ وفعالیت عسکریہ . - مظفریات متوالیہ . - (ایکینچی
این اوکی ، سقاریہ مظفریتلری وبویوک ظفر)
مدانیہ متارکسی ولوزان مصالحتسی .

مقصد

سنه لرحه مجاهدات مليه، كونا كون انقلاباته صحنه اولان (اناطولى) حقنده مختلف و متنوع برچوق آتارك انتشار ايده جكي طييعيدر . فقط بونك اوزون زمانه متوقف اولديغنى ظن ايدييورم . چونكه ، توركيه انقلابى ؛ چوقدن تاريخه قاريشمش اولمسنه زغماً بوكا دائر هنوز ، تك بر اثر بيله انتشار ايتامشدر .

كرچه بو معظم انقلابى تماميله تصوير ايتك قولاي بر ايش دكلدر . بويله مهم و معظم بر اثر ، بلهكه اركان حربه عموميه من طرفندن تآليف ونشر اولونه جقدر . لكن ، بوكي رسمى وعسكرى اثرلك انتشارينه انتظار ايدلمسك پكده معقول و موافق اولاميه جنى قناعتنده يم . بالخاصه ؛ بويوك ملت مجلسك ، مدافعه مليه واركان حربه عموميه نك موجود اولديغى (ملي قيام) دورينه عائد مجاهدات و حرركات مليه خاطر اتك همه حال آرى ، آرى نشرى صورتيله تاريخ مليمرك الكال و اتمامه چاليشمق ، هر وطنداش اچون بروظيفه در ؛ بر بورجدر . بنده كز ، هم بوبورجى قسماً ادا ايتك و همده اناطولى به صوك زمانلرده كچمش ويا اناطولى انقلابى اوزاقدن سير ايتمش بولنان ذواتى ، ممكن مرتبه تنوير ايله مك مقصديله شو اثر جكك نشرينى فائده لى كوردم .

وقايع مختلفه به دائر خاطر اتمى بازار كن شخصياته تماسدن احترازه فقط حقيقتندن ده انحراف ايتامكه غيرت ايلديكمى عرض ايده رم . استقلال حربمزمده مهم روللر ايفا ايتمش اولان شرق حرركات

ومظفر پاتندن کافی درجدهه بحث ایدہ مدیکمدن دولایی عفومی استرحام
وبو وظیفہ بی ، دہا زیادہ علاقہ دار بولنان ارقداشلرہ ترک ایلہرم .
چوق امید وتمنی ایدہرم کہ بو اثرک انتشاری ، برچوق آرقداس
ووطنداشلرہ جسارت بخش اولہ جق وبو وسیلہ ایلہ حرکات ملیہ مزہ
دائر دہا بر چوق وقایع و حادثات مهمہ - مختلف لسان و قلملرہ -
عمومک انظار تدقیق و مطالعہ سنہ وضع ایدلش بولونہ جقدر .

آنقرہ : ۲۵-۱-۱۳۴۰

محمد عارف

برنجی قسم

برنجی قسم

باشلانفیچ

آناطولی انقلابی سهولته مطالعه و تدقیق ایده بیلیمک ایچون
اوج دوره آیرمق مناسب اولور .

برنجی دور : ملی قیام و عصیان

ایکنجی » : تشکیلات منتظمه

اوجنجی » : استخلاص و استقلال ملی

بودورلرک اک مهمی واک تهلیکه لیسى بالطبع برنجی دوردر .
چونکه بودور ، حکومتسزک و اختلال دوریدرکه انجق بونک
استقراری سایه سنده بر حکومت ملیه تأسیسی ؛ منتظم اردولر تشکیلی
واداره ما کنه سنک منتظماً تدویری قابل اولابیلیمشدر .

ازمیرک یونانلیلر طرفندن اشغالی تاریخی اولان ۱۵ مایس ۳۳۵ دن
داخلی عصیانلرک ختامی تاریخی اولان (۱۰ کانون ثانی ۳۳۷)
برنجی این اوکی ظفرینه قدر دوام ایدن برنجی دور ، مجاهدات
ملیه مزک اک مهم صفحاتی جامع اولق اعتباریله جداً تدقیقه شایاندر .
آناطولی انقلابنک اک روحلی واک کیزلی نقطه لرینه تماس ایدن
بوصفحات ، آیری ، آیری تحلیل و تشریح محتاجدر . وطنک مدافعه سی
و ناموس ملینک محافظه سی ایچون (حیاتی ، عالمه سی ، استقبالی ...)
فدایه راضی اوله رق ایلك اولاً میدان مجاهده یه آیلان وطنپروران
ایله (وضعیتنک انکشافندن و قدرت ملیه نک تجلیسندن صو کرا) داخل
دائرة آجهاد اولانلر آره سنده فرق عظیم اولدینی اصلاً نظر دقتدن

دور طوئامیلدر . آناتولی انقلابی مطالعه و تدقیق ایدیلرکن ،
 بوتون جهانہ قارشی (اعلان جہاد) ماہیتندہ اولان آناتولی قیام
 ملیسنی ؛ جتدن باشقہ برشیئہ حمل ایتیان رجال مترددہ بی ، دعوی
 ملینک مشروعیتنہ و غایہ نك قدسیئہ قانع اولدقلری حالہ بوجاہدہ
 معظمہ ملیہ نك مادی و معنوی مسئولیتلرینی درعہدہ ایتک جرأت
 و جسارتی اظہار ایدہ میان ذوات کرامی دہ در خاطر ایتک اقتضا ایدر .
 مملکتدہ انتظامک تاسی ، اختلال دورینک ختامی و حرکات
 ملیہ نك نتیجہ موفقیتی ... صورتندہ تفسیر اولتورکہ اوندن سوکرا
 ہرشی قوالی و بسیطدر .

منتظم فرقہ لر تشکل ایدنجہ یہ قدر مهاجمات خارجیہ کوکس
 کردک موجودیت ملیہ مزی محافظہ و صیانت ایتش اولان (آناتولی
 قوای ملیہ سی) متوالیاً ظهور ایدن متعدد داخلی عصیانلری دخی
 تسکین و اطفایہ مقتدر و موفق اولشلردر .
 کرچہ قوای ملیہ منسوبیندن بر قسمنک - صوک زمانلرہ
 دوغری - مقصد ملی یہ مغایر بعض جرم و خطالری واقع اولش
 ایسہدہ بوقیل قصور و قباحتلرک وقوعی ، اختلال زمانلرندہ ، طبیعی
 و ضروری کورولیلدر .

— . . . —

اناطولی

حرب عمومی می متعاقب اردولر الحلال ایتش، قادرولر دارالمش، ضابطان و مأمورینک بر چوققلری ترك وظیفه ایدرک تجارته و زراعته سلوک ایله مش، هر کس بو یوک بر امید سز لکه حیات و استقبال قایغوسنه دوشمش ایدی .

ترخیصی بهانه ایدن بر چوق ارکان و امرا استانبوله طویلا نیور، حرب عمومی نك نامتناهی مزاحم و مشکلاتنه معروض قالمش اولان محمد جکگر، کویلیرینه داغلیور، مملکتک نقاط مهمه سی دول ائتلافیه قطعاتی طرفندن اشغال اولونیوردی . انقاضدن عبارت اولان بر قاچ فرقه مز، اناطولی به سرپلمش اولدیغی حالده اجنبی ضابطلرینک قوت و تلدری آلتنده بولنان اسلحه و جیخانه دبو یلرنده بکجیلک وظیفه سنی ایفا ایدیورلردی .

متارکه احکامی ایجاباتندن اوله رق اناطولیده موجود تفنکرک مقتانیزمه لری، طویلرک قالمی . . . . . متادیا قره دکزه آقیور، استانبوله طاشینیوردی .

اوزون سوردهن سفر بر لکدن بی تاب قالمش، توالی ایدن محاربه لردن بیقمش، اوصامش اولان خلق، آرتق عسکر لکدن نفرت ایدیوردی . بیکلرجه عزیز وجود لرینی طوراغه کومهن، یوز بیکلرجه او کسوز چوجقلره، علیل و کوتوروم انسانلره شاهد اولان بو ملتی، آرتق کیمسه حربه سور و کلیه مزدی .

قطعاتده هر کون مسلحاً و مجتمعاً - حتی نوبتخیریه بر لکده -
 فرار و قوعاتی اکسیک دکل ایدی. عسکر قیشله لری ، افراد قغوشلری
 اطراف اربعه سنه سونکولی نوبتخیرلر دیکلمش برر توقیفخانه ظن
 اولنوردی . ضبط و ربط عسکریدن اثر قلامش ایدی ؛ (اساساً
 قیرمزی فسلی و پزمرده قیافتلی بوانسانلره عسکر نامی ویریه مزیدی .)
 مملکت داخلنده فراری و اشقیاء تعقیباتنه هیچ اهمیت ویرلیور ،
 محرومیت و سفالت ایچنده قالمش اولان ژاندارمه لره ، دردست ایده بیلدکلری
 فراری و مجرماری بر قاچ غروش مقابلنده صالیوریر یورلردی .
 مملکتک هر طرفی عسکر فراریلری ، حبسخانه قاچغینلری
 ایله دولمش ، آناطولی اشقیاء یتاغی اولمش ایدی .

مقاصد متنوعه و مخصوصه ایله آناطولینک نقاط مختلفه سنه سوق
 و اقامه ایدلمش اولان اجنبی قونترول و ارتباط ضابطلرینک آمرانه
 و متحکمانه طور و حرکتلری و بونلردن جرأت و جسارت آلان
 غیر مسلم عناصرک کستباخانه طاشقینلقلری و بواحواله قارشی حکومت
 عثمانیه نک لاقیدیسی . . . . . جداً جالب دقت و شایان خیرت
 بر منظره عرض ایلیوردی . بر طرفندن ده قره دکز ساحلنده کی
 پونتوسجیلرک جنایاتی نوالی ایلیوردی . اکثر قصبه لر آراسنده ضرور
 و عبور منقطع اولمش ایدی . هیچ کیمسه مالندن ، جانندن و استقبالنندن
 امین دکل ایدی . خلاصه ، صاحبسز آناطولیده هانکی قوت و نفوذک
 حاکم اولدیغنی تقدیر ایتک پک مشکل ایدی .

قیام ملی راستانبول حکومتی

موندروس متارکسی احکامک هر وسیله ایله دول استلافیه طرفدن سوء استعماله اوغرادلمسی ، ملت و مملکت علیهنده کیزلی خیانتلرک ترتیب ایلمکده اولدیغی اندیشه سنی تولید ایتمکده ایدی .

مقدرات مملکتله علاقه دار اولان هر وطنداش - اجنیلرک کوندن کونه آرتقمده اولان تحکم سیاسیلری مواجهه سنده ، استانبول حکومتک عجز و مسکتنی کوردکجه - غیراختیاری اوله رق « نه یاپه جغز ؟ ! » سؤالی ایراده مجبور اولیوردی . اضمحلاله دوغری سور وکلنمکده اولان وطنک تخلیصی ایچون آناطولینک واسع قوجاغنه آیلیمقدن باشقه برچاره اولمدیغنه قانع بولنانلر اولدیغی کبی انکلیز ویا امریکا مانداسنی دوشونلرده آزدکل ایدی .

طاشقینقلرینی بک زیاده آرتیرمش اولان روملر ، ازمیرک یونانلیلر طرفندن اشغال اولنه جغنی علناً و مفتخرانه سویله مکدن چکینمیلورلردی . بر طرفندن ده انکلیز دوستلغنک لزوم و ضرورتنه دائر پروپاغاندا یاپیلیوردی . هر حالده یقین بر آئیده ملت و مملکتک یکی بر فلاکتیه معروض قاله جغنه محقق نظریله باقلمقده ایدی .

آوروپا و خاصه یونان غزته لرینک از میراشغالی حقنده واقع اولان نشریاتنه قارشلی اختیار سکوت ایدن فرید حکومتی ، عجباً از میرک اشغاله ویا انکلیز مانداسنه موافقت ایتمشی ایدی ؟ از میرک اسلام و تورک طوپراغی اولدیغنی و اوراده یونانک هیچ برحق بولومدیغنی اعلان ایدن از میر ولایتک معظم متیننی ، اداره مصلحتجی استانبول حکومتی هر حالده نمون ایتماش ایدی . نورالدین پاشانک از میردن

قالديرمى، قنبور عزتك ازمير واليلىكنه وعلی نادر پاشانك ۱۷ نجى
قول اردو قوماندانلغنه تعيينى . . . . . شهبه سز خیرلى بر مقصدى
استهداف ایدهمزدى .

ازميرك يونانيلير طرفندن اشغال اولنه چغنه مطلع اولان ازميرك
اوبانيق كنجلىرى ، اشغالدن بر كون اول اجتماع ایدهرك ازميرك
طرزمدافعهسى حقدده اوزون اوزادى به مذا كرانده بولوش و ايجلرندن
برهيئت مر كزیه ده انتخاب اله مشلردى . مع التاسف بو هيئت هیچ
بر حاضرلق يايغنه موفق اولامدى . چونكه ايرتسى كون ازميرك اشغالى
بر امر واقع اولمش ایدی .

۱۳ مایس ۳۳۵ ده انكليز آميرالى غلطروب ، موندروس متاركه -
نامه سنك ۷ نجى ماده سنه توفيقاً ازمير قلاع واستحکاماتنك ۱۴ مایس
۳۳۵ ده دول متفقہ طرفندن اشغال ایديله جكنى بر نوطه ايله والى
عزته بيلديرمىش ایدی . بونك اوزرينه ازمير قول اردوسى قوماندانى
علی نادر پاشا طرفندن ازمير وجوارنده كى قطعانه شويلاه بر تعميم يايلىدى :

صورت

ازمير

۱۴ مایس ۳۳۵

- ۱ — متاركه نامه نك ۷ نجى ماده سى احكامنه توفيقاً ازمير
وجوارنده كى استحکاماتى مؤتلفين قطعانى اشغال ایده جكدرد .
- ۲ — اشغال بو كون اوكله دن صو كرا اجرا ایديله جك وبومقصدله
دول مؤتلفه ، استحکامات مذ كوریه برر مفرزه كوندره جكلردرد .
- ۳ — مفرزدرلك حین مواصلترنده استحکامات ايله استحکامات
داخلنده كى طوپلرك قنالى و نشانكاهلری و سائر بالمله اقسام
استحکامیه سى مذ كور مفرزه قوماندانلرينه تسليم ایديله جكدرد .

۴ — استحکاماتک اشغالی ایشاندہ قطعاً ممانعت وقوع بولمہ حق
وکنڈیلرینہ تسمیلات لازمہ کوستریلہ حکدر .

استحکاماتی دول ائتلافیہ تسلیم ایدن علی نادر پاشا ، عین
کونک اقسامی بر امر یومی ایلده (۱۵ مایس ۳۳۵ صبحی از میر
بشهرینک یونان عسکرلری طرفدن اشغال ایدیلہ جکئی وبر حادثہ
میدان ویرمامک ایچون ضابطان وافرادیق قیشلده طویل بولوندر یلسنی)
تبلیغ ایلمش ایدی . بعض حمیتی وفداکار ضابطان از میرک داخل
و خارجده بولنان تکمیل پیاده وطوچی قطعاتی برابر آلهرق شهر
خارجہ حکمہنی تکلیف ایتشلر سده موفق اوله مامشلردر . فی الحقیقہ
ایرتسی کون ۱۵ مایس ۳۳۵ ده یونانیلر از میری اشغال وهر درلو
خجایی ارتکاب ایتشلردر . اوروپالیلرک کوزی اوکنده وقوعه کش
اولان از میر فاجعه سی ، بشریتک وانسانیتک الی الابد یوزنی قیزارته حق
برماہیتددر . یرلی روملرده بوفاجعه اشتراک ایتشلردر .

کلیسارلرک بر قوسندن سیویل اولهرق کیردن ودیگر قوسندن
یونان عسکری قیافتنده خارجه فیرلایهرق قودورمش کویکار کبی
مسلمانلره صالیران یرلی روملرک عددی ، هر حالده یونان جنوارلرینک
عدندن آز دکل ایدی .

یونانیلرک ویرلی روملرک بو غیر انسانی تعرض وتجاوزلرینہ ،
حسیات ملیہ ودینہ مزنی رنجیده ایدن حقارتلرینہ تحمل کوستره میان
برچوق دین قرداشلرمنز .... یونان سونکولری ودیجکلریلہ شهید
ایدلشلردر (از میر قلم رئیس میر آلی سلیمان فتحی بک دخی بوشهیدلرک
میانده در) .

از میر فاجعه اشغالی افکار عمومیه ده عمیق برتأثر او یاندرمش
ایدی . از میردن فرار ویامہاجرت صورتیلہ کلانلر ، یونان وحشت
ورذالتلرینی متأثرانه نقل وحکایہ ایتدکجه تورک ومسلمان اولان
هر فردک روحی ؛ عصیان ایتش ، مدافعه مملکت ومحافظه ناموس ایچون

قیامہ ویکی بر جہادہ قرار ویرمش ایدی . هر طرفه اجتماعلر یاپیلور ، ملی هیئتلر تشکیل اولنیور ، مسلح قوتلر طویلانیوردی . بوصورتله آتیده کوریله جکی اوزره یونانلیرله فعلاً مجادلہ یه وازمیر اطرافنده ملی جبهلر تأسیسنه باشلاندى .

غلیان ملیدن توحش ایدن قنبور عزت ، ازمیر فاجعه سنک خارجه اولان تأثیراتی تخفیف ایچون ملحقاته بروجه آتی بر تعمیم یازدی :

[ازمیرده کی جاده نك ملحقات ولایته مبالغه لی صورتده عکس ایتدیکی ا کلاشیلور . بوحال . دول متفقچه واقع اولان تنسیب اوزرینه ازمیرک یونان اشغال عسکرسی آلتنه آلمسندن عبارتدر . هرکس ایشله ، کوچیله مشغولدر . امن و آسایش تحت تأمینده در . بلا تفریق جنس ومذهب آسایشک محافظه سنه دقت واعتنا اولونمسی وتبلیغات واقعه خلافنده جر کتده بولنانلرک تأذیبی . . . . . الخ] .

میلی میہر آیوالق و صوما جیہی

یونانلیلر یالنکز ازمیرک اشغالیله اکتفا ایتیمهرك بر قول ایله مغنیسیایه و دیگر بر قول ایله ده آیدینه دوعری ساحه اشغالرینی توسیع ایتیمکه باشلادیلر و ایوالغه عسکر اخراجنه تشبث ایتدیلر . ازمیرک اشغالی عقبنده ۱۷ نجی قول اردو قرارگاهی و ۵۶ نجی فرقه انقاضی کمال حقارتله دوچار توقیف و اسارت اولدقلری ساعتدن اعتباراً امر و قوماندا معطل اولمش ایدی .

استانبول حکومتک احوالنه یقیندن واقف بولنان و بواشغاللرک امر واقعلر احدائندن باشقه برماهیتی حائز بولونمادیغنه قناعت کتیرمش اولان آیوالق منطقهسی قوماندانی قائممقام علی بک (آفیون قره حصار مبعوثی) صرف تشبث شخصیسی نتیجہسی اوله رق یونان اخراجنه مانع اولمغه قرار ویرمش و بوقرارینی آیوالقده مقیم انکلیز یوزباشیسی هادکستونه دخی اشراب ایلمش ایدی . تحت امرنده بولنان ۱۷۲ نجی آلائی ضابطان و افرادی دخی علی بکک فکر و قناعتنه تماماً اشتراک ایتمش و اخراجنه قارشی ترتیبات لازمه اتخاذ اولومش ایدی .

علی بک ، منطقه سنده کی ناحیه لرده و کویلرده سرعتله ملی تشکیلات وجوده کتیرلمسنه غیرت ایلمش و بو آرزو سنه ده موفق اولمش ایدی . تشکیلات ملیه دن پک زیاده اجتناب ایدن قضا قائممقاملرینک مخالفت و انتزیکه لرینه رغماً قره سی . متصرفی (الیوم بروسه والیسی) حلمی بکک مظاهرت و ظنپرو رانه سی شایان تذکاردر .

اوزونجه مدت جرأت و جسارت کوستره میان یونانلیلر نهایت

۲۸ مایس ۳۳۵ ده ایکی یونان طوریدوسنک حمایه سنده آیوالغه عسکر
اخراجنه باشلامش وعلی بك قوتلری ده آیوالغك ۲ كيلومتره قدر
شرقده کی مواضعی اشغال ایدرك مصادمه یی قبول ایتشلر وبو صورتله
برجهه تأسیس ایله مشلردر .

۱۷ نجی قول اردو قوماندان وکیلی اولوب برقاج کون اول
آقصادردن صالحلی جهتنه حرکت ایتش اولان میرالای بکرسامی بك
صالحیدن یازدینجی شیفره لی برتلغر افنامه ده علی بکك حرکات واقعه سنی
تصویب و کوریه جك دها بویوك ایشلر ایچون ممکن مرتبه ضایعاتدن
اجتناب ایله مسنی توصیه ورجا ایتش ایدی . حالبوکه دیگر طرفدن
داخیه ناظری علی کال ومتعاقباً حربیه نظارتی ۲۹ مایس ۳۳۵
تاریخلو مجلس وكلا قراریه قطعاتك صوما وبالیکسره قدر کیری
چکملرینی تبلیغ ایدیپورلری . ۶ حزیران ۳۳۵ ده قرارکاهنی
بالیکسره تأسیس ایتش اولان ۱۴ نجی قول اردو قوماندانی یوسف
عزت پاشا (مرحوم) دخی ایوالق حرکاتی تقدیر ایتش ایدی .
غریبدرکه برقاج کون اول قطعاتك کیری چکلمسنی تبلیغ ایدن
باب عالی ده شیمدی بوفکر وقناعته اشتراك ایلپوردی .

عجبا یونانیلر ، دول ائتلافيه نك ، موافقتی اولمق سزین می ؟
بوحر کتله قیام ایتشلردی ؟ !

یونانیلر از میر اشغالی (نازلی ، تیره ، اوده مش ، آقحصار) ده
قدر توسیع ایتشلر وبرغمه یی اشغال ایتك اوزرده ۹ حزیران ۳۳۵ ده
قوتلی بر مفرزه سبوق ایله مشلردی . برغمه نك یونانیلر طرفندن
اشغالی اوزرینه آیوالق جهه سنك یان و کریلری تهلكیه دوشمش
اولدیغدن بووضعیتك اصلاحی ایچون علی بك طرفندن ترتیب ایدیلن
ملی وعسکری بر مفرزه ایله ۱۶ حزیران ۳۳۵ ده برغمه یی بر باصقین
یانیله رق تقریباً برطابور وبربطریه دن عبارت یونان قوتلری پریشان